

Cyphaea curtula (Erichson): nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Staphylinidae)

door

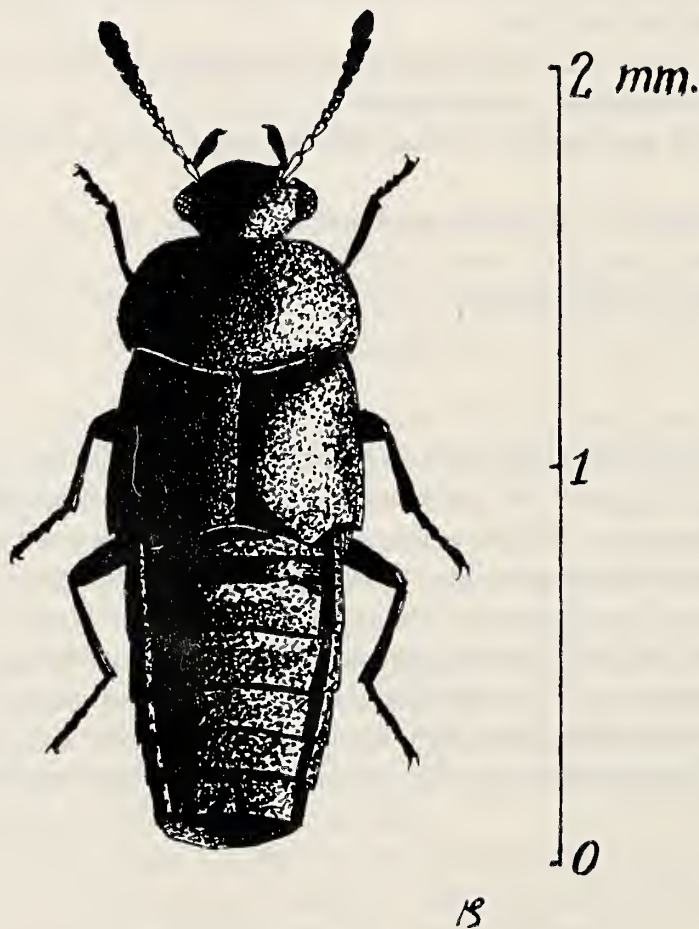
M. SCHILTHUIZEN

ABSTRACT. — *Cyphaea curtula* (Erichson) new to the fauna of the Netherlands. A number of specimens was found on a beach-stub in the Savelsbos near Gronsveld (southern part of the province of Limburg).

Tijdens een excursie op 15.V.1982 in het Savelsbos bij Gronsveld (Zuid-Limburg) vond ik op een afgezaagde beukestam een groot aantal exemplaren van een kleine, gedrongen kort-schildkever, die mij bij eerste indruk niet bekend voorkwam.

Toen ik onlangs een destijds gevangen exemplaar onder ogen kreeg, kwam ik bij determinatie met de tabellen van Lohse (1974) op het genus *Cyphaea* Fauvel, in onze streken slechts vertegenwoordigd door één soort: *C. curtula*. Brakman (1966) blijkt de soort niet voor ons land te vermelden. Ook bij raadpleging van latere literatuur kon ik geen aanwijzingen vinden dat *C. curtula* ooit eerder in Nederland is gevonden; daarom lijkt me, dat we deze soort als nieuw voor onze fauna kunnen beschouwen.

Over de verspreiding zegt Lohse (1974): „Weit verbreitet, aber überall selten oder sehr selten, vielfach nur alte Funde”. Gezien het feit, dat het dier in aantal werd gevonden, en bovendien onder omstandigheden, die in de biologie van het dier passen (de soort leeft achter schors), is het mogelijk dat *Cyphaea curtula* op meerdere plaatsen in Zuid-Limburg te vinden is (bijvoorbeeld Bunde, eveneens in het Maasdal gelegen, waar soortgelijke oude hellingbossen te vinden zijn).

18
Cyphaea curtula (Erichson), ♂.

LITERATUUR

Brakman, P. J., 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied. — *Monogr. ned. ent. Vereen.* 2: I-X, 1-219.

Lohse, G. A., 1974. Staphylinidae II. — *Käfer Mitteleuropas* 5: 1-381.

Schiedamseweg 91, 3121 JG Schiedam.

BELL, W. J., 1981. THE LABORATORY COCKROACH. Experiments in cockroach anatomy, physiology and behavior. pp. 161, index 5 kolommen. Chapman & Hall, London. ISBN 0-412-23990-6. Prijs (slappe koft, spiraalrug) £ 6.95.

Kortgeleden besprak ik het boek „The American cockroach”, verschenen bij dezelfde uitgeverij, en gepubliceerd onder het editorschap van dezelfde Bell, samen met K. G. Adiyodi. Hoewel de twee boeken in uitvoering en prijs (het andere kost £ 35.00) hemelsbreed van elkaar verschillen, vormen ze toch in veel opzichten een paar, vooral omdat kakkerlakken zo bij uitstek bruikbaar zijn als laboratoriuminsekt.

Het boek waarover het nu gaat mikt heel duidelijk op de practicumzaal. Dat blijkt uit de attractieve vormgeving, de vele, vaak mooie, afbeeldingen, en de wijze van binden. In het boek worden zes „topics” opgevoerd (taxonomie en determinatie, kweken, technieken, anatomie, fysiologie en gedrag). Bij de laatste vier hoort een wisselend aantal „exercises”, die in detail worden beschreven, en sterk in moeilijkheidsgraad uiteenlopen. Zo zijn er oefeningen over de observatie van levende embryonen, hormonale controle van de groei, bloedstroom, regeneratie, leergedrag in een doolhof, reflexmatig gedrag etc. Bij elke oefening worden gedetailleerde vragen en opdrachten verstrekt naast een lijstje benodigdheden, aanwijzingen voor de docent, en literatuur (verdeeld in algemene informatie en „research reports”). Het boek besluit met een aantal appendices waarvan een aantal minder tot het boek lijkt bij te dragen, omdat ze te elementair (statistiek) of redundant (verklaring van tijdschrift-afkortingen) zijn. Afgezien daarvan lijkt het me dat dit boek goed aan zijn doel beantwoordt. — W. N. Ellis.

GOMEZ BUSTILLO, M. R. & M. ARROYA VERELA, 1981. CATALOGO SISTEMATICO DE LOS LEPIDOPTEROS IBERICOS 1. MACROLEPIDOPTERA: 1-498, 39 kleurenfoto's. Instituto Nacional de Investigaciones Agrarias, Madrid. (No. 30 in de reeks Monografias I. N.I.A., ISSN 0210-3354), ISBN 84-7498-083-6. Gebrocheerd. Prijs ?

De catalogus begint met een tabellarisch overzicht van de orde Lepidoptera vanaf de Micropterigoidea tot en met de Noctuoidea. Begin- en eindpunt stemmen dus overeen met de algemene opvatting, maar de indeling daartussen wijkt nogal af van die van andere moderne catalogi. De vraag is, of eenstemmigheid daarover wel ooit bereikt zal worden. Jammer is in elk geval, dat na zo een moderne start toch weer de indeling in micro- en macrolepidoptera van het begin van deze eeuw gevolgd wordt, waardoor de logische opbouw uit elkaar gerukt wordt.

De publikatie is met grote zorg samengesteld. Na een lange inleiding begint op p. 35 de eigenlijke catalogus. Aan het eind van elke familie wordt een selectie gegeven van de erover bestaande literatuur. Bij elke soort is een opsomming van eventuele van het Iberische Schiereiland vermelde of beschreven ondersoorten en vormen, deze laatste niet altijd volledig. Dit alles verklaart de omvang van het werk. In totaal worden 1816 soorten macro's vermeld, maar aan het eind staat een pagina addenda en ligt zelfs een inlegvel met nog nieuwere gegevens. De kleurenfoto's geven opnamen van vlinders en rupsen van diverse families. Het boek besluit met een index van maar liefst 79 pagina's, alleen namen van soorten en hogere taxa!

Al met al een welkome moderne inventarisatie van een belangrijk gedeelte van het rijke mediterrane gebied. — B. J. Lempke.